

MŪSŲ LIETUVA



NR. 47 (1478) - SEMANÁRIO - 1976 M. LAPKRITIS - NOVEMBRO 25 D. - 1,50 kr.
R. Juatindiba, 20 (28) Caixa Postal 4421 - 01000 São Paulo, SP. Tel. 273-0338

LIETUVIŲ IMIGRACIJOS BRAZILIJON 50-METIS (1926-1976)



Algirdas ir Pranas Brazinskai

BRAZINSKŲ LIKIMAS

Š. m. rugsėjo 22 d. dr. K. Valiūno namuose Pranas ir Algirdas Brazinskai pirmą kartą susitiko su JAV lietuvių organizacijų, spaudos ir radijo atstovais ir nušvietė savo 6 metų odisejos kelią į laisvę. Tėvui padarius pagrindinį pranešimą sūnus Algirdas atsakinėjo į klausimus. Jis yra gerai informuotas apie laisvojo pasaulio lietuvių, okupuotos tėvynės ir viso pasaulio politinius įvykius, turi gerą iškalbą, atsakinėjo logiškai ir sklandžiai. Kalba lietuviškai, angliškai, turkiškai ir rusiškai. Gimęs 1955 m. liepos 26 d. Paklaustas kaip pabėgo į JAV ambasadą Turkijoje atsakė:

— Kaip jau jums žinoma, į laisvę mes išėjom dėka amnestijos 50 metų Turkijos sukakties proga. Kadangi sovietų spaudimas į Turkijos vyriausybę nesibaigė, mums buvo pavojinga laisvai gyventi ir paprašėm Turkijos prieglaudos. Ją mums suteikė apgyvendindami apsaugotoj stovykloje. Po Kipro salos konflikto JAV įtaka Turkijoje ėmė mažėti, o sovietų didėti. Sovietams buvo išduotas panašus pabėgėlis į laisvę rusas. Grėisė ir mums. Bet Aukščiausiojo pagalba teko visur mums sutikti nuoširdžių Lietuvos bei lietuvių draugų. Kai buvo valdžios nutarta mus išduoti, vienas iš tų gerųjų žmonių mums pranešė: "bėkit, vakare jus išduos."

Na ir pasileidom viską palikę pėsti bėgti į Ameri-

kos ambasadą Ankaroj. Bėgom per kalnus pėsti, keliuose geri žmonės pavėžindavo ir ankstį rytą birželio 24 d. pasiekėm ambasadą, o čia stovi trys ginkluoti turkai. Sustabdė.

— Kur jūs einat? — klausia.

— Į JAV ambasadą, — atsakiau angliškai.

— Kas esat, ko reikia?

— Amerikos studentas.

— Kaip pavardė?

— John Brown, — atsakiau.

Turkiškai jie tarpusavy pasitarė, ką su tais amerikonais daryti ir įleido. Konsulė Jane Whitney ir ambasadorius William Macomber labai draugiškai sutiko, nustebė, kad aš kalbu angliškai ir liepė angliškai viską surašyti. Ambasadą išlaikė tris dienas, kol mums išrūpino garantiją iš turkų neišduoti rusams, duoti turkų pasus ir vizą išvykti.

Po trijų dienų išvežė į Istambulą į tokią ligoninę ir dvi savaites saugojo devyni turkų saugumiečiai. Per tą laiką turkų spauda pirmuose puslapiuose dėjo nuotraukas, aprašinėjo dideliu šriftu: Du lietuviai pabėgo... Lietuviai pabėgo, juos pagrobė antikomunistai laisvojo pasaulio lietuviai ir t. p.

Liepos 11 d. įeina būrys saugumiečių, fotografų ir žurnalistų ir praneša, kad būsim vežami į Romą, kad mums suteikta laisvė turkų teismo sprendimu. Padavė mums pasus ir bilietus. Į tą lėktuvą tada atėjo ir BALE

pirm. p. M. Rudienė. Rugsėjo 5 d. gavom per inž. F. Zubrą vizas įvažiuoti į Venecuelą. Ten apsigyvenom pas kun. Perkumą nuoširdžiai aprūpinami. Bet ten mes nesijautėm saugiai. Venezueloj daug kubiečių komunistų, bijojom pagrobimų ir nutarėm vykti į Kanadą su turkų pasais turėdami tam teisę. Bilietus perkant mums pasakė, kad tiesiog į Kanadą lėktuvo nėra, teks persėsti Amerikoje.

New Yorke nusileidom rugp. 24 d. Kennedy aerodrome. Čia mums išdavė bilietus nurodant, kur eiti į autobusą važiuoti į La Guardia kito lėktuvo. Bėdami tais labirintais, niekad tokio didelio pastato nematė, paklydom ir šovė į galvą mintis paimti taksi ir važiuoti į Lietuvos konsulatą, paskui aplankyti merginą Worcester, Mass., su kuria tris metus susirašinėjom ir nuotraukom apsikeitėm, dvasiniai suartėjom. Generalinis konsulas buvo nustebintas mūsų atvykimu. Pas jį radom ir Simą Kudirką. Toliau mumis rūpintis pasiėmė dr. K. Valiūnas, apgyvendinęs tėvą pas save, o aš nuvažiavau pas merginą Bernadetą Miliauskaitę į Worcester. Kai paskambinau, duris atidarė ji ir sako: "Ar tikrai tu esi tas pat Algirdas?" Rugsėjo 2 d. įvyko mūsų sutuoktuvės.

Rugsėjo 15 dieną Algirdas buvo suimtas žmonos bute ir surakintas nuvežtas į Bostoną, apkaltintas nelegaliu įvažiavimu į Ameriką. Bet po trijų dienų dr. K.

Valiūno pastangomis, jo uždėtu 5000 dol. užstatu, buvo paleistas. Sekančią dieną tėvas pats nuėjo į New Yorko imigracijos įstaigą ir taip pat buvo sulaikytas, kol vėl dr. K. Valiūnas ir už jį uždėjo 5000 dol. užstatą.

Abu Brazinskai nuoširdžiai dėkojo visiems lietuviams už visokeriopą paramą kuri gaivino juos, stiprino dvasiniai ir kėlė, palaikė jėgas tolimesnei kovai už egzistenciją. Dėkojo VLIK, ALTui, BALFui, dr. E. Armanienei, spaudai, garsinusiai jų žygius ir visiems aukotojams bei laiškų siuntėjams.

Į klausimą, iš kur Algirdas būdamas 14 metų turėjo tokią drąsą taip ryžtis tokiems žygiams, jis atsakė, jog nuo pat mažens jam pasakojo senelė, vėliau tėvas, kiti artimieji apie Lietuvos praeitį, jų kovas ir karžygius. Sako, tur būt, manetas įkvėpė. (eč)

DIRVA

VLIKo seimas

Šių metų gruodžio 4-5 d.d. Vašingtone, Shoreham Americana viešbutyje, įvyks Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto seimas. Pirmininkui, dr. K. Valiūnui, seimą atidarius, po Himno, maldos, prezidiumo bei komisijų rinkimo ir sveikinimų vyks Tarybos p-ko Juozo Giedraičio, Valdybos p-ko dr. K. Valiūno bei Tautos Fondo atstovų pranešimai, su paklausimais ir diskusijom. Aušra ir Jonas Jurašai kalbės apie Lietuvos rusinimą, o dr. Domas Krivickas apie Tarptautinę padėtį ir Lietuvą. Dar panagrinėjus Vliko uždavinius ir ateities sąrangą bus paruošti ir pristatyti seimo nutarimai.

PRANEŠIMAS IŠ EUROPOS

Laisvė grumiasi su prievarta

Jau aštuoneri metai praėjo nuo anos lemtingos rugpjūčio 21-sios, kai Kremlius vadovų įsakymu Varšuvos Sąjungos kariuomenė peržengė Čekoslovakijos sieną ir smurtu pašalino daug žadėjusio "Prahos pavasario" skelbėjus. Okupacinių pajėgų tankai šiandien nebevažinėja miestų gatvėmis. Sumažintos sovietų karių įgulos per daug viešumoje nesirodo, tačiau statytinių valdžia ir toliau tebelaiško įtemptas vadžias, bijo bent kiek jas atleisti. Apie invaziją nė žodžio, tarsi jos niekada nebūtų buvę, tačiau niekam, kas anomis dienomis užsitraukė režimo rūštybę, nedovanojama.

Sijojami partiečiai

Praėjusį pavasarį įvykusiame Čekoslovakijos kompartijos XV-me suvažiavime G. Husakas kalbėjo, jog reikėtų skirtingai pasielgti su buvusiais partiečiais. Po 1968 m. beveik pusė milijono čekoslovakų turėjo gražinti partijos nario bilietą. Pravedant valymą, buvo daromas tam tikras skirtumas. Vieni buvo pašalinti iš partijos, atseit, nubausti pačia augščiausia partine bausme, kiti — didžioji pašalintųjų dalis — tik paprastai išbraukti iš partijos sąrašų.

Husako užuomina lieté pastaruojų metu partinėje viršūnėje svarstomą pasiūlymą šiuos pastaruosius sulyginti su nepartiniais. Praktiškai tai reikėtų palengvinti jų padėtį. Pildant anketas, jiems neberekėtų daugiau nurodyti, kada jie buvo įstoję partijon, kada ir kodėl buvo iš jos sąrašų išbraukti. Tada jau būtų lengviau gauti tokį darbą, kuris labiau atitinka jų pasiruošimą ir sugebėjimus. Jų nepersekiojusių šešėlis, kad jie išdavė marksizmo-leninizmo principus. Tokiu būdu būtų dar labiau izoliuoti visuomenėje tie Dubček reformų šalininkai, kuriems taikoma augščiausia bausmė — pašalinimas iš partijos. Tačiau Prahos statytiniai su Husaku priešakyje bijo, kad ir toks varžtų atleidimas nebūtų akstinas tolesnėms nuolaidoms, todėl minėtojo sumanymo vis dar nesiryžta vykdyti, o politinės represijos nemalonėn pakliuvusiems ir toliau taikomos.

Politiniai kaliniai

Londoniško "Times" spec. korespondento žiniomis, Čekoslovakijoje šiuo metu esama nemažiau kaip 60 politkalinių. Iš jų žinomaisi: buvęs Prahos augštosios partinės mokyklos rektorius Milan Huebel, buvęs partijos sekretorius Jaroslav Sabata, studentų vadovas Jiri Mueller ir istorikas Jan Tesar.

Kaikurių politkalinių sveikata smarkiai pablogėjusi.

Buvęs partijos vadovas Aleksandras Dubčekas tebedirba Bratislavos miškų žinyboje, bet jo namai saugomi, ir jis pats laikomas nuolatinėje saugumo priežiūroje. Niekam neleidžiama jo lankyti. Laiškai iš užsienio jo nepasiekia. Jį, visiškai nuo išorinio pasaulio atskyrus, lengva apšaukti, kaip tik režimui patinka. Todėl Dubčekas kaltinamas visokiomis nesąmonėmis: esą jis buvęs išdavikas ir tarnavęs garsiajai amerikiečių CIA.

Panašiai, kaip Dubčekas, nuolatinėje priežiūroje laikomi ir kiti žymesnieji 1968 m. veikėjai. Pavyzdžiui, Zdanek Mlynar, žymiausias lojalios komunistinės opozicijos atstovas, buvęs CK ir prezidiumo narys. Jis dar pakankamai jaunas ir ateityje dar galėtų suvaidinti svarbų vaidmenį politiniame krašto gyvenime. Gal dėlto jis įvairiai persekiojamas. Nors jam ir leidžiama dirbti muzėjuje entomologu, tačiau visi jo raštai uždrausti, įskaitant net studijas apie vabzdžius.

Buvę partiečiai

Pašalintųjų iš partijos vaikai taip pat diskriminuojami. Jie nepriimami į augštąsias mokyklas, nors ir kaip gabūs bebūtų. Už tai stiprėja kyšininkavimas ir korupcija, mėginant kitokiais keliais patekti į universitetus.

Buvę partiečiai esą labai nusivylę Helsinkio susitarimais, kurių režimas visiškai nepaiso. Jie ir toliau turi kentėti už savo pažiūras, kurias laisvai skelbia V. Europos kompartijų vadai. Beje, kaikurie jų pareiškimai, padaryti R. Berlyne neseniai įvykusiame europinių kompartijų suvažiavime, visiškai nebuvo paskelbti Čekoslovakijoje. Nei radijas, nei televizija, nei spauda, pavyzdžiui, nė žodžiu nepaminėjo labai aiškių italų komunistų vadovo Berlinguerio užuominų, liečiančių Čekoslovakijos invaziją.

Viešai neprotestuoja

Krašto gyventojų masės dabartinių režimo statytinių nemėgsta, tačiau savo nepasitenkinimo viešai nerodo. Minėtojo "Times" spec. korespondento nuomone, čia lemiančios dvi priežastys: viena, noras nepasiduoti desperacijai ir neiššaukti naujo Maskvos įsikišimo, antra, krašto gyvenimo lygis vis dar kiek pranoksta kitus R. Europos kraštus, išskyrus R. Vokietiją. Tačiau tokia sąlyginė ūkių gerovė, pasak stebėtojų, neturinti tvirto pagrindo. Prahos



ROMAS KALANTA

ROMAS KALANTA, atidavęs savo jauną gyvybę kovoje už Laisvą Lietuvą. Protestuodamas prieš rusų okupaciją, jis susidegino Kaune. "Laisvės Lietuvai!" buvo paskutiniai jo žodžiai. Jo Didžioji Auka telkvepia lietuviškąjį jaunimą aukotis ir dirbti už savo Tėvų Žemę už jos Nepriklausomybę.

statytiniai neramiai žvalgosi, kas vyksta kaimyninėje Lenkijoje. Minėtojo suvažiavimo progą pavasarį jie buvo Kremlius kritikuojami už tai, kad iki šiol nesiėmė nepopuliarių, bet būtinų priemonių ūkiui stiprinti pirmoje eilėje siekiant užkirsti kelią besireiškiančiai infliacijai. Lenkijos ir Vengrijos pavyzdžiai rodo, kad ir čia neišvengiamai teks susidurti su kainų pakėlimo problemomis. Ūkinė krizė galėtų labai greitai pakeisti ir dabartinę Čekoslovakijos politinę padėtį, kuri šiuo metu, aštuoneriem metam po invazijos praėjus, iš paviršiaus atrodo rami ir pastovi.

Susidegino kunigas

Jan Palach Čekoslovakijoje, Romas Kalanta Lietuvoje... O dabar greta jų ir Oskar Bruesewitz R. Vokietijoje... Tai liepsnojančiais deglai pavirtę žmonės...

Buvo trečiadienis, rugpjūčio 18. Aikštėje, prie Zeitzo miesto pilies šventovės sustojo automobilis. Iš jo išlipo Drossdorfo evangelikų kunigas Oskaras Bruesewitzas, 47-rių metų vyras, uolus dvasininkas, žinomas jaunimo auklėtojas. Jis išvyniojo atsivežtą plakatą su įrašu: "Bažnyčios kaltina komunizmą

už jaunimo priespaudą". Pirma, negu režimo tvarkos saugotojai suskubo įsikišti, jis apsiliejo benzinu ir save padegė. Liepsnojančią demonstrantą kunigą šoko gelbėti praeiviai. Smarkiai apdegusį nugabeno ligoninėn, bet gyvybės išgelbėti gydytojams jau nepavyko. Po keturių dienų kančios kun. Bruesewitzas mirė rugpjūčio 22 d.

Žodis šventovėje

R. Vokietijos valdžia susideginusį kunigą apšaukė psichiniu ligoniu. R. Kalanta savo metu irgi buvo tokiu sovietų spaudoje apšauktas. Tačiau valdžios versiją paneigė Magdeburbo evangelikų provincijos vadovybė, paskelbusi pareiškimą, kuris buvo perskaitytas tą patį sekmadienį visose sakyklose.

Evangelikų vadovybės pareiškime išreikštas apgailestavimas, kad nepavyko kun. Bruesewitzą atkalbėti nuo savo pasiryžimo, bet ten pat ir pabrėžta, kad jis buvo Dievo tarnas, jau anksčiau pasižymėjęs nepaprastais darbais. "Ir šituo veiksmu jis norėjo parodyti Dievą, pasaulio Viešpatį. Jis degė rūpesčiu, kad mūsų Bendrija savo liudijime esanti per daug neryžtinga" — sakoma minėtame pareiškime. Tik R. Vokietijos krikščionių demokratų sąjungos laikraštis "Die Zeit" jį ištiesai persispausdino. Kita spauda patį susideginimo faktą nutylėjo ir paskelbė tik tas pareiškimo ištraukas, iš kurių susidaro įspūdis, tarsi evangelikų vadovybė kun. Bruesewitzo žygį pasmerkė.

Evangelikų pareiškimas

Vokietijos Evangelikų Bendrijos tarybos atstovas Claus-Juergen Roepke spaudai pareiškė: "Mūsų žiniomis, kun. Bruesewitzas buvo dvasininkas, kuris norėjo kūnu ir siela liudyti Evangeliją socialistinėje visuomenėje. Jo protesto demonstraciją reikia rimtai vertinti kaip pavienio žmogaus desperacijos veiksmą, tačiau to neužtenka, kad būtų tinkamai suprastas valstybės ir Bažnyčios santykis R. Vokietijoje". Toliau minėtas tarybos atstovas nurodė, kad R. Vokietijos evangelikų vyskupai ir sinodas jau nekartą protestavo dėl religinio gyvenimo, ypač jaunimo, varžymų. Jis pridūrė, kad Helsinkio susitarimus pasirašiusi valstybė turi klausti save, kiek ji esanti pasiruošusi gerbti žmogaus teises, susijusias su tikėjimo ir sąžinės laisvėmis.

Dramatiškas protestas

Laikraštiniškai apklausė kaimyninės parapijos kunigą Klaus-Rainer Latke, kuris paliudijo, kad kun. Bruesewitzas jau anksčiau turėjo susidūrimų su partija, nes nenorėjo būti pasyvus stebėtojas, kaip jo krašte slopinama tikyba. Jis labai per

Petras Pakalnis

MAO TSE-TUNGAS

Neseniai Kinijoje mirė to krašto komunistų partijos centralinio komiteto pirmininkas Mao Tse-tung. Apie jį JAV prezidentas Fordas taip išsireiškė: „Mao buvo moderniosios Kinijos istorijos milžinas. Jo įtaka sieks toli už Kinijos sienų“. Japonijos premjeras jam pritarė ir taip pareiškė: „Mao paliko didelius pėdsakus Kinijos istorijoje“. Sovietai Pravdoje rašė tik tiek, kad Mao mirė. Jo priešai Taiwano saloje įdėjo viename laikraštyje karikatūrą lavono, ant kurio buvo nutūpusios musės. Kitas laikraštis vaizdavo Mao, žengiantį į pragarą. Nors Mao dėjosi ateistą, bet paskutiniomis dienomis kalbėjo apie Dievą.

Mao Tse-tung gimė 1893 m. Hunano provincijoje Changsha mieste. Jo tėvas buvo ūkininkas ir labai darbštus žmogus. Sutaukęs pinigų, pradėjo prekiauti javais. Pabaigęs pradžios mokyklą, Mao norėjo mokytis toliau ir tapti mokytoju. Tėvui šiaip taip sutikus, Mao baigė gimnaziją ir joje pasidarė maištininku. Anais laikais kinai nešiojo kasą kaip ženklą, kad yra ištikimi imperatoriui. Tačiau Mao nusikirpo kasą ir prikalbėjo kitus draugus sekti jo pavyzdžiu. Bet to jam neužteko. Skaitydamas Markso veikalą *Das Kapital*, jis susidomėjo komunizmu ir įsirašė į komunistų partiją. 1918 m. baigėsi pirmasis pasaulinis karas ir Versalio sutartimi Japonija gavo nemažą Kinijos dalį. Mao ir kiti patriotai tuo labai pasipiktino ir manė, kad senąją Kinijos didybę gali atstatyti tik komunizmas. 1921 m. Mao dalyvavo pirmoje Kinijos komunistų partijos konferencijoje Šangajaus mieste.

Pasibaigus pasitarimams, Mao grįžo į savo provinciją ir pradėjo organizuoti darbininkų unijas. Mat, anais laikais jis akiai sekė Marksą ir manė, kad revoliuciją gali sukelti tik darbininkai, kaip Rusijoje. Tačiau ilgainiui jis pradėjo suprasti, kad revoliuciją gali sukelti ir ūkininkai. Tai supratęs, Hunano provincijoje jis organizavo ūkininkų partizanus ir norėjo jų pagalba užimti provincijos sostinę. Anais laikais ūkininkai ir samdiniai buvo labai išnaudojami ir labiau pritarė revoliucijai nei miestų darbininkai. Tačiau žygis į sostinę jam nepavyko. Kai 1927 m. gen. Čiang Kai-šeko vyriausybė pradėjo suiminėti miestuose komunistus, gudrus Mao spruko į Kingsi provinciją ir ten organizavo ūkininkų partizanus. Jo žmo-



na ir seserį Kinijos vyriausybė pasmerkė mirtimi ir sprendimą įvykdė.

Kiangsi provincijos kalnuose Mao išbuvo 7 metus. Jis susidėjo ir su banditais, iš kurių išmoko partizanų karo taktikos. Prie Mao prisidėjo ir komunistas maršalas Ču Teh, ir tokiu būdu Mao turėjo savo dispozicijoje apie 60,000 kareivių. Kai Čiang Kai-šekas norėjo jį apsupti ir sunaikinti jo kariuomenę, Mao pradėjo supti ir naikinti Čiang Kai-šeko kariuomenę. 1934 m. Čiang Kai-šekas nutarė duoti komunistams mirtiną smūgį. Matydamas, kad Čiang Kai-šeko neveiks, Mao su savo kariuomene nutarė bėgti į Šansi provinciją netoli Mongolijos. Tas istorinis žygis buvo nelaimingas, nes Mao prarado apie 95,000 savo kareivių. Tačiau jis savo tikslą pasiekė, nukeliavo apie 9,000 kilometrų ir įsitvirtino Jenan miesto apylinkės kalnuose. Čia jis vėl organizavo ūkininkų partizanų dalinius. Tuo tarpu jo garsas pasklido po visą Kiniją ir jo karių skaičius nuolat augo.

1937 m. komunistai ir Čiang Kai-šekas sudarė koaliciją prieš japonus. Tačiau Mao siekė revoliucijos ir antrojo karo pabaigoje turėjo apie 900.000 kareivių. Jo valdomoje teritorijoje gyveno apie 90 milijonų žmonių. 1945 m. prezidentas Trumanas nusiuntė į Kiniją gen. Marshall, kad sutaukėtų Mao su Čiang Kai-šeku. Bet jo pastangos nuėjo niekais ir 1946 m. prasidėjo pilietinis Kinijos karas. Karas pasibaigė 1949 m. Mao pergale. Čiang Kai-šekas su savo armijos likučiais persikėlė į Taiwano salą.

Apsigyvenęs buvusių Kinijos imperatorių rūmuose, Mao pradėjo reformuoti Kinijos pramonę ir žemės ūkį Sovietų pavyzdžiu. Siauruose straipsnio rémuose negalima aprašyti visų Mao darbų. Jis pergyveno pasisekimų ir nepasisekimų, ir ilgainiui tapo gigantu ir legendarine asmenybe. 1949 m. Mao aplankė Staliną ir gavo jo finansinę pagalbą krašto atstatymui. Mao rėmė ir Kruščiovas, bet 1958 m. jie susikirto ir Sovie-

LIETUVIAI PASAULYJE

Argentina

ŠEŠTASIS SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ ARGENTINOJE skyrius Kordoboje jaukiu pobūviu atšventė 32 metų veiklos sukaktį. Įvadinį žodį tarė skyriaus pirm. M. Bendinskas, su nuveiktais darbais supažindino išd. V. Sadukas. Raštu buvo gauti sveikinimai iš „Laiko“ redakcijos ir Avellanedos Aušros Vartų parapijos. Iškilmės dalyviai susikaupto minute pagerbė mirusius SLA Kordobos skyriaus narius. SLA centro valdybos vardu sveikino vicepirm. A. Stalioraitis, atvežęs 10.000 pežų salės apšvietimui pagerinti.

Australija

SYDNEJAUS ARKIVYSKUPIJOS MARIJOS KONGRESO rugsėjo 12 diena buvo skirta etninėm grupėm. Iš ryto buvo atskiros airių Mišios, turėjusios apie 3.000 dalyvių, o po pietų — bendros visų kitų tautybių Mišios. Jas atnašavo kardinolas James Freeman su trisdešimt kapelionų, dalyvaujant apaštališkajam nuncijui arkiv. Gino Paro. Lietuviai iš kitų tautybių išsiskyrė savo gražiais tautiniais drabužiais, tautinių motyvų kryžiumi, Lietuvos ir ateitininkų vėliavomis. Lietuvišką maldą Marijai skaitė Nijolė Vaičjurgytė, pasipuošusi tautiniais drabužiais. Aukų nešime lietuviams atstovavo Loreta Savickaitė, įteikusi kuklią gėlytę kardinolui J. Freemanui. Lietuviškų

tų pagalba Kinijai buvo nutraukta.

Mūsų laikų Kinijos didvyris Mao taip apie save yra pareiškęs vienam žurnalistui: „Aš keliauju per pasaulį kaip vienišas vienuolis. su kiauru lietsargiu“. Neseniai jo kelionė pasibaigė. Dabar jis, apraudotas ir tinkamai pagerbtas savo tautiečių, ilsisi amžinybėje.

LAISVĖ GRUMIASI...

gyvenęs, kad partija jaunime diegia religinės neapykantos dvasią, todėl ryžosi susideginti mirtimi į tai atkreipti visuomenės dėmesį.

Velionies žmona laikraštiniams papasakojo, esą Saugumo darbuotojai mėginę ją įtikinti, kad ji paremtų oficialią valdžios versiją, tačiau ji jiems taip atsakė: „Ne, mano vyras nebuvo savizudis. Savo veiksmu jis norėjo duoti ženklą žmonėms!“

Koks tas ženklas? Atsakymą surasti palikta pasilikusiems gyventi. Įtakingas V. Vokietijos dienraštis „Frankfurter Allgemeine“ ta proga pažymėjo: „Kunigo susideginimas Zeitzo mieste yra ženklas, kad auga R. Vokietijos gyventojų nepasitenkinimas partijos vedama nukrikščionimo politika“.

A. Lembergas

giesmių teko atsisakyti dėl portugalų, kurie taip įsismagino ir ištesė savo giedojimą, kad lietuviams neliko laiko. Katedros kriptoje buvo surengta iš įvairių tautybių gautų Marijos paveikslų paroda. Visų dėmesį joje atkreipė neseniai iš Lietuvos gautas mozaikinis Šiluvos Marijos gintaro paveikslas ir vilniečio tremtinio Sibire sukurtas Vilniaus Aušros Vartų Marijos paveikslas. Juos abu parūpino lietuvių kapelionas kun. P. Butkus.

Urugvajus

URUGVAJAUS LIETUVIŲ JAUNIMO stovykla šią vasarą buvo surengta Park de la Platoje, A. G. Mačanskų vasarvietėje. Dalyvavo apie 20 jaunuolių. Stovyklai vadovavo čekagietė talkininkė R. Soliūnaitė, A. Meškerevičius, L. Mockevičius, S. Šapokaitė ir I. Kamandulytė.

Britanija

ATOSTOGAUTOJAMS LIETUVIŲ SODYBOJE šią vasarą netrūko gražaus oro, nors dėl rekordinės sausros kentėjo Britanijos ūkininkai. Dėl jos buvo pradėjęs slūgti vasarotojų ir meškeriojų pamėgtas sodybos ežerėlis. Jį išgelbėjo Bernadeta Snabaitienė, surinkusi 500 svarų ir nupirkusi vandens siurblių ežerėliui papildyti. Tą siurblių parūpino vienas klubo narys, vadovaujantis siurblių gamyklai. Ypač gražią savaitę turėjo sodyboje stovyklavę lietuviai skautai.

Lenkija

NEPERIODINĖS „AUSROS“ šiais metais pasirodė jau 3 nr. Pagrindinė vieta jame teko septintajam Lietuvos Visuomeninės Kultūros Draugijos suvažiavimui Seinuose. Jo metu paaikškėjo, kad Lenkijos lietuviai dabar turi septynias mokyklas su dėstomąja lietuvių kalba, o devyniose mokyklose ji dėstoma kaip atskiras dalykas. Pradinėse mokyklose lietuvių kalbos mokosi apie 540 vaikų. Punksko lietuvių gimnazija turi 119 moksleivių, gyveniman yra išleidusi apie 300 abiturientų. Suvalkų trikampyje 1975 m. reiškėsi 15 savi-veiklinių vienetų, kurių renginiai susilaukė 11.000 dalyvių.

Prancūzija

SOL. RICARDAS DAUNORAS, pasiprašęs politinės globos Prancūzijoje, yra Tulūzos tarptautinio dainininkų konkurso laureato Vacio Daunoro brolis, gimęs 1944 m. Žagarėje. Baigęs Žagarės gimnaziją, 1963 m. įstojo į Vilniaus konservatorijos solinio dainavimo skyrių, bet studijas turėjo nutraukti dėl karinės prievolės atlikimo 1964-66 m. Karinei tarnybai jis buvo išsiųstas į Permės srities Kizilo miestą. Grįžęs Lietuvon, dainavimą Vilniaus konservatorijoje studijavo pas brolių sol. V. Daunorą, Vilniaus operos bosą. Konservatoriją baigė ir iki 1973 m. dirbo „Lietuvos“ ansamblyje, o tada buvo priimtas į Vilniaus operos teatrą. Politinės globos pasiprašė Paryžiuje š.m. liepos 8 d., atsiskyręs nuo pietinėje Prancūzijoje koncertavusio Vilniaus universiteto ansamblio.

Mūsų siekimai ir laimėjimai Prel. L. Tulaba

Didelės daugumos lietuvių siekimai yra tie patys. Tėvynėje gyveną siekia ir daro visa, kad išsaugotų šventus tautos ir tikėjimo idealus. Išeivijoje, po visą pasaulį išsisklaidžiusieji, deda visas pastangas, kad išlaikytų lietuviška jaunąją kartą, kad nesusilpnėtų kova už Lietuvos išlaisvinimą iš bolševikinės vergijos.

Mūsų priešas žino mūsų siekimus. Todėl jis daro visa, kad sukliudytų mums pasiekti laimėjimų. Jis mus skaldo, mus klaidina. Jis gudriai mus krepia į klystkelius, kad susižavėtume kitais idealais, kad bergždžiai eikvotume energiją, siekdami užsibrėžtųjų tikslų.

Kai velnias nori sugundyti šventą žmogų, dažniausiai jam sugestijonuoja ne piktas mintis, bet šventas, tačiau tokiu būdu, kad jis jomis nusiviltų arba jų siektų taip, kad negalėtų pasiekti. Taip elgiasi ir mūsų priešas. Jis dažnai mums sugestijonuoja ne komunizmu žavėtis, o veikiau prieš jį kovoti, bet taip, kad kova būtų nesėkminga — nukreipia mus į savitarpio kivirčius ar į nusistatymą prieš tuos, kurie gali būti mūsų siekimuose tikroji pagalba. Nerečiai sovietų agentai, gudria savo taktika, įtikinėja pulti, kritikuoti tuos, kurie gali būti mums lietuviškuose siekimuose tikroji pagalba, įtaigoja jais nepasitikėti.

Iš čia kritika ir puolimai mūsų vadovaujančių asmenų, kaltinant juos arba neveiklumu, arba parsidavimu, arba nesugebėjimu. Puolimai nukreipiami ne tik prieš morališkai smunkantį Vakarų pasaulį, bet ir prieš žymesniuosius mūsų asmenis, kurie pasižymi didesne veikla tautos ir Bažnyčios srityje. Tik pastebėjime, kiek šiandien kritikos VLIKui, AL-Tai, PLB ir kitoms vadovaujančiom institucijom. Jos bolševikams yra ypatingai pavojingos. Matyti keistas sutapimas: kritika iš savųjų ir puolimai iš tikrojo priešo.

Priešo taktika ypač yra nukreipta prieš Vatikaną, popiežių, žymesniuosius dvasiškius. Komunistinėje spaudoje nuolat kartojamos tezės, kad "popiežiai yra amžini lietuvių tautos priešai". Vatikano ir popiežiaus puolimas ne tik nesiliauja, bet vis intensyvesniau. Komunistai pajėgę paskleisti ir lietuvių tarpe kritikos dvasią prieš Vatikaną, popiežių. Todėl girdime kaltinimus popiežiui dėl Helsinkio konferencijos (joje dalyvavo ir Vatikano atstovas), dėl vadinosios "Ostpolitik". Esą po-

piezius siekia sugyvenimo su komunizmu, jis pasirengęs Lietuvą ir kitus pavergtus kraštus nurašyti, jais nesidomi, juos apleidęs ir pan.

Jei tokie priekaištai būtų teisingi, tai Maskva turėtų užmegzti su Vatikanu diplomatinis santykius ir iš to neabejotinai turėtų didelį politinį laimėjimą. Bet realybė yra kitokia. Maskva ir toliau Vatikaną laiko savo priešu, ir toliau visu įniršimu kovoja prieš Bažnyčią Lietuvoje ir kitur. Komunistai nori ir siekia, kad, patriotiniais sumetimais, ir lietuviai Vatikaną, popiežių imtų laikyti savo priešais. O kaikurie, pakibę ant suktos propagandinės meškerės, ima viešai žodžiu ir raštu skelbti, ko Vatikanas mums nėra padaręs, bet nutyli ar nenori pamatyti to, ką yra padaręs ir daro. Popiežius kaltinamas, kad einą į dialogą su Maskva, bet nepagalvojama, kad tik tokio dialogo dėka, kuriame popiežius nėra padaręs jokių nuolaidų (kai jau buvo likęs Lietuvoje tik vienas senelis vyskupas, kuriam mirus turėjo išnykti Lietuvoje Bažnyčios ganytojai), vyskupai neišnyko — Vatikano buvo paskirti septyni nauji vyskupai. Įvairiomis progomis Paulius VI yra ne tik žodžiais, bet ir veiksmais parodęs Lietuvos Bažnyčiai ir tikintiesiems, tiek Tėvynėje, tiek ir išėivijoje, didelio palankumo ir susirūpinimo pavergta ir persekiojama Lietuva. Jis daro visa, kiek ir kur galima, kad padėtų Bažnyčiai Lietuvoje ir lietuviams svetur. Bet tai lyg užmirštama ar nenorima įvertinti. Matant nepagrįstus kaltinimus Vatikanui, reiktų parodyti konkrečiai kada ir kur Šv. Sostas yra Lietuvai pakenkęs.

Nereikia pamiršti, kad Šv. Sostas turi žiūrėti visos Bažnyčios reikalų. Jis turi rūpintis visiems padėti ir niekam nepakenkti, derinant visus ir visa į vieną harmoningą vienetą siekimuose ir veikloje. Vatikanas siuntė savo atstovą į Helsinkio konferenciją ne tam, kad ten atsisakytų savo siekimų, bet kad savo balsu skelbtų teisę į laisvę visiems. Šv. Sosto Helsinkyje atstovas ne tylėjo ir klausėsi, bet kalbėjo ir reikalavo to, ko mes visi reikalaujame: tautoms ir individams teisės į laisvę — laisvai mąstyti, laisvai kelti, laisvai apsispręsti už individo ir kolektyvo gyvenimą tautiniame ir tarptautiniame forume. Po tokiomis reikalavimais Šv. Sosto atstovas padėjo savo parašą.

Nejieškokime tad priešų ten,



"Lietuvos piemenėlių muzika" — inž. V. Veselkos medžio drožinys, kuris buvo išstatytas tarptautinio eucharistinio kongreso parodoje, lietuvių skyriuje, Filadelfijoje

Nuotr. V. Matulaučio

kur yra tikri mūsų draugai. Esame permaži, kad daugintume savo priešų skaičių. Veikiau jieškokime draugų, kad jie mums padėtų siekti ir laimėti laisvę mūsų Lietuvai ir jos Bažnyčiai. Tarp ne tik galimų, bet ir esamų draugų visada mums buvo ir bus Vatikanas.

Atskirai reikia keletą žodžių pasakyti dėl mūsų santykių su lenkais. Turime visada ir visur būti realistais, neturime leisti, kad kiti pasinaudotų mumis saviems interesams ginti ar vykdyti. Iš savo pusės neturime atstumti nė vieno, kuris gali būti mums naudingas mūsų siekimų realizavimui. Šia prasme kartais naudinga bendrauti ir su lenkais. Jie kartais gali būti mums naudingi. Lenkai mums padarė daug skriaudų, tačiau ateitį turime kurti pamiršdami skriaudas, siekdami bendradarbiavimo su visais, nes tik savomis jėgomis nepasieksime, ko siekiame.

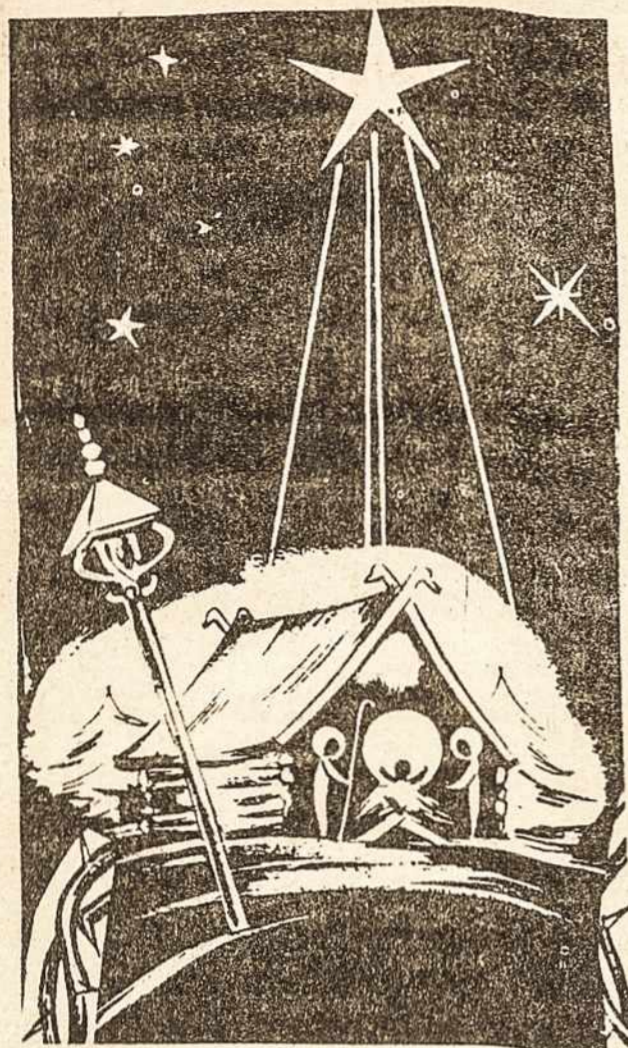
Vienas kitas lietuvių, apsilankę Suvalkų trikampyje, rado reikalo aliarmuoti pasaulio lietuvius, kad Seinų parapijos šventovėje neleidžiama lietuviams turėti pamaldų savo kalba. Raginama, kad lietuviai protestuotų, boikotuotų vietos vyskupo pastangas duoti kitas galimybes lietuviams melstis savo kalba. Šių eilučių autorius kaltinamas pataikaujantis Lomžos vyskupui ir kenkiantis lietuvių reikalui. Atsitiktiniams Seinų krašto lankytojams nėra žinoma tikroji padėtis ir todėl jų geri norai prašauja pro šalį.

Seinų lietuvių reikalais tenka rūpintis jau per 20 metų. Jų teisėtus reikalavimus girdėjome ir girdime. Apie ten susidariusią padėtį esame gerai, ir ne tik iš

vienos pusės, informuoti. Nėra jokios abejonės, kad Seinų lietuviai yra skriaudžiami, kad reikia jiems padėti. Bet kaip? Čia ir yra viso klausimo esmė.

Seinų lietuviams galima padėti, tačiau ne protestais ir vietos vyskupo boikotavimu, jo plūdumu, kartais net necenzūriniais žodžiais. Nieko nepadės kartojimas, kad Seinų kraštą lenkai yra pagrobę, kad ten lietuviai turi pirmavimo teisę. Tikresnis kelias, kuris gali duoti laimėjimų — kantriai aiškintis ir įtikinėti vietos vyskupą. Dabartinis Lomžos vyskupas Sasnowskis yra vienintelis iš buvusių Lomžos vyskupų, kuris leidžiasi į kalbas ir nori lietuviams duoti bent dalį to, ko jie prašo. Šiandien Suvalkų krašto lietuviai negali skūstis neturį lietuviškų pamaldų. Punsko ir Smalėnų parapijose pamaldos vyksta lietuvių kalba. Seinuose lietuviams vyskupas davė atskirą bažnyčią su parapijos teisėmis, pasiūlė lietuviams atremontuoti Žagarių koplyčią, nori jiems pastatyti bažnyčią Vidugirių kaime. (Tose apylinkėse gyvena išimtinai vien lietuviai). Tačiau tame krašte labai aktyvūs agitatoriai kursto žmones reikalauti: arba lietuviškos pamaldos Seinų parapijos bažnyčioje, arba mums nereikia jokių pamaldų kitose bažnyčiose. Šitai klausimą statant ir reikalaujant šimtu nuošimčių, galima visko netekti. Šv. Sostas neišeis prieš Lenkijos episkopatą ir neišspręs ar lietuviai turi melstis sava kalba parapijos ar kitoje bažnyčioje.

Yra aiškių duomenų, kad lietuvius kovoti prieš vyskupą ragina bei agituoja vietiniai ir iš kitur atvykę komunistai lenkai



BUDĖTI IR LAUKTI

ADVENTAS – tai laikotarpis prieš metinę šventę, kur švenčiamas Kristaus atėjimas

MŪSŲ SIEKIMAI...

ir lietuviai. Jie turi interesą drumsti santykius tarp vyskupo ir tikinčiųjų. Reikia tad pirmiausia įtikinti geros valios lietuvius katalikus, kurių tikrai yra dauguma, kad nesileistų klaidinami tų, kuriems rūpi ne lietuviška malda, o tik noras atitraukti žmones nuo Dievo ir Bažnyčios.

Buvo daroma ir bus daroma visa įtikinti Seinų lietuvius priimti tai, ką vyskupas duoda, o tik paskui reikalauti ir daugiau. Taigi, ne boikotuoti, bet remti ir Seinuose duotą bažnytėlę, ir Vidugiriuose steigiamą naują lietuvišką parapiją. Pasiekus to, bus galima reikalauti teisės melstis lietuviškai ir parapijos bažnyčioje, buvusioje katedroje, dabar bazilikoje. Bet reikalavimai turi būti korektiški, be išsišokimų, be triukšmavimų šventoje vietoje. Tik tokiu keliu galima pasiekti, ko siekiama. Su Lomžos vyskupu Sasinowskiu šių eilučių autorius palaikė ir palaikys santykius, siekdamas palenkinti jį rūpintis jo vyskupijoje gyvenančiais lietuviais. Laiškai, kurie buvo rašyti vyskupui, siekė kaip tik augščiau minėto tikslo. Taigi, ne išdavimas, bet gynimas teisėtų Seinų lietuvių reikalavimų.

Mūsų daugumos siekimai tie patys, tačiau metodai yra skirtingi. Tik būdami vieningi, apdairūs daugiau laimėsime, negu kaltindami vieni kitus.

T. Ž.

į pasaulį (Adventas) ir jo gimimas iš Mergelės Marijos (Kalėdos).

TAI DŽIAUGSMINGAS ĮVYKIS.

Bet kodėlgi šio 1. advento sekmadienio liturgija mus gąsdina siaubiais apokaliptiniais vaizdais?

Bažnyčia teisingai nori pristatyti ateisiančiam Viešpačiui gerai nusiteikusią tautą. Ir kiekvienas yra kviečiamas tinkamai pasiruošti šiam susitikimui.

Taigi Bažnyčia tuoj nori mums priminti Kalėdų švenčių **RIMTĮ**.

KALĖDOS –

– tai ne poetinio sentimentu išsiliejimas (giesmės, prakartėlis, šeimos šventė);

– ne prabangos – pirkinų laikotarpis (rūpinimasis dovanomis.);

– o AMŽINOJO DIEVO GIMIMO LAIKE, NEREGIMOJO DIEVO PASIRODYMAS ŽMOGIŠKAM KŪNE.

Taigi

– **DŽIAUGSMAS**, nes Dievas pildo savo pažadus – Dievas tampa žmogumi;

– bet ir **RIMTIS**, nes tas pats Dievas ateis su didybe ir garbe reikalauti gyvenimo apyskaitos ir nuspręst galutinį kiekvieno likimą;

– ir, kas dar svarbu pabrėžt, tai kad tiek pirmasis atėjimas (Kalėdos), kiek paskutinis atėjimas (teismas) kiekvienam mūsų **SUDABARTĖJA** čia, šiandien pat.

Todėl **DŽIAUGSMAS**, kad esu Kristaus atpirktas (juk jis mirė ir už mane), bet ir **SUSIRŪPINIMAS** asmeniškai tą atpirkimą pasiekti, pinasi kaip Advento liturgijoje, taip ir **KASDIENIAM MANO GYVENIME**.

Tad,

1. Jeigu **ŽVELGIU Į ATEITĮ:**

Viena yra tikra, tai kad

– pasaulis vieną dieną pasibaigs ir

– Kristus ateis jo teisti – reikalauti apyskaitos.

VASARIO 16 GIMNAZIJA IŠ UŽJŪRIŲ GAVO 17 MOKINIŲ

Iš šiaurės Amerikos Vasario 16 gimnazijoje jau mokosi 16 mokinių (3 iš Kanados ir 13 iš JAV). Direktoriaus džiaugiasi, kad visi vaikai žvalūs, pakankamai gabūs, net ir labai gabūs.

Šiuo metu ruošiamas "kraitis" ir septynioliktajam mokiniui – Dariui Mažeikai, atvykusiam į Tautinių šokių šventę Venecuolos lietuvių šokėjų grupėje su savo broliu Aru ir sesute Angele. Darius yra 19 metų, šį pavasarį labai gerais pažymiais baigęs Caracas valstybinę gimnaziją. Vasario 16 gimnazijoje vienerius metus gilins lietuvių kalbą ir literatūrą, liuanistiką, vokiečių kalbą, matematiką ir kita. Jis nori būti naudinga lietuvių visuomeninio darbo veikloje. Ateinančiais

metais jis žada studijuoti chemijos inžineriją.

Rugsėjo 13 visi trys broliukai, savo giminaitės Veselkienės ir komiteto narių lydimi, lankėsi Balfo įstaigoje ir "Drauge",

• Mes greičiau būsime linę pasiaukoti, jei atsiminsime, kad tėvyneje likusieji neša kur kas sunkesnę našą negu mes... J. ERETAS

kur buvo šiltai sutikti. Visi trys jaunuoliai ypač domėjosi spaustuvės darbo eiga.

Darius į gimnaziją įskrenda rugsėjo 21 d.

• Mums reikalinga kultūra, kad gyventume, o ne karste sukrauta mūsų tėvų-protėvių kultūra, kuri liudytu savo palikuonių išsigimimą.

M. KRUPAVIČIUS



Naujoji Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdyba. Iš kairės: Lydija Keraitė-Drągūnienė, Jurgis Valaitis, Nijolė Gverzdytė, Algis Jusys, Rita Vilienė, Saulius Drągūnas, Kęstutis Vilis

Bet man, asmeniai, ši valanda ateis su **MANO MIRTIMI**.

Tad ar galiu taip sau ramiai, snūduriuodamas, be jokio įsipareigojimo, „laukti jo antrojo atėjimo“, kaip kad kartojam po konsekrecijos?

II. Jeigu **ŽVELGIU Į DABARTĮ:**

– Dievas niekad ir niekam nepažadėjo žemėj kokio „dirbtinio rojaus“, kur žmogus galėtų pasislėpti nuo pastangų;

– Kristus savo religija neapsnūdią žmogaus, kaip kad kvailiai teigia Marksas, o nuolat skatina budėti ir veikti:

„Budėkit“.

„Dangaus karalystė pasiekama jėga“.

Tad ir mūsų

– liturginis adventas (metinis pasiruošimas sutikti gimstantį Atpirkėją) ir

– egzistencialinis–gyvenimiškas adventas (kasdienis asmeniškasis pasiruošimas susitikti su Dievu – Teisėju)

turi vadovautis **DIEVO ŽODŽIU:**

„Neapsunkinkit savęs

– smaguravimais,

– svaigalais.

– perdėtais kasdieniais rūpesčiais, o budėkit ir melskitės, kad galėtumėt pasiruošę stoti Dievo akivaizdoj“ (Evangelija).

Tatai pakartoja apaštalas Paulius gyvo praktiškumo tonu:

– gyvenkit meile vieni kitiems,

– laikykit tvirtą ir nesuteptą savo širdį,

– prisiminkit gautus pamokymus,

– nestovėkit vietoj, o nuolat ženkit pirmyn.

-x-x-x-x-

Leisk man pažinti, Viešpatie, savo kelius.

Praganius

MŪSŲ LIETUVA Išviesiems

PARŠIUKAS

Felix Timmermans

Iš nederlandų kalbos vertė Z. Tenisonaitė

Tesinys iš praėjusio numerio

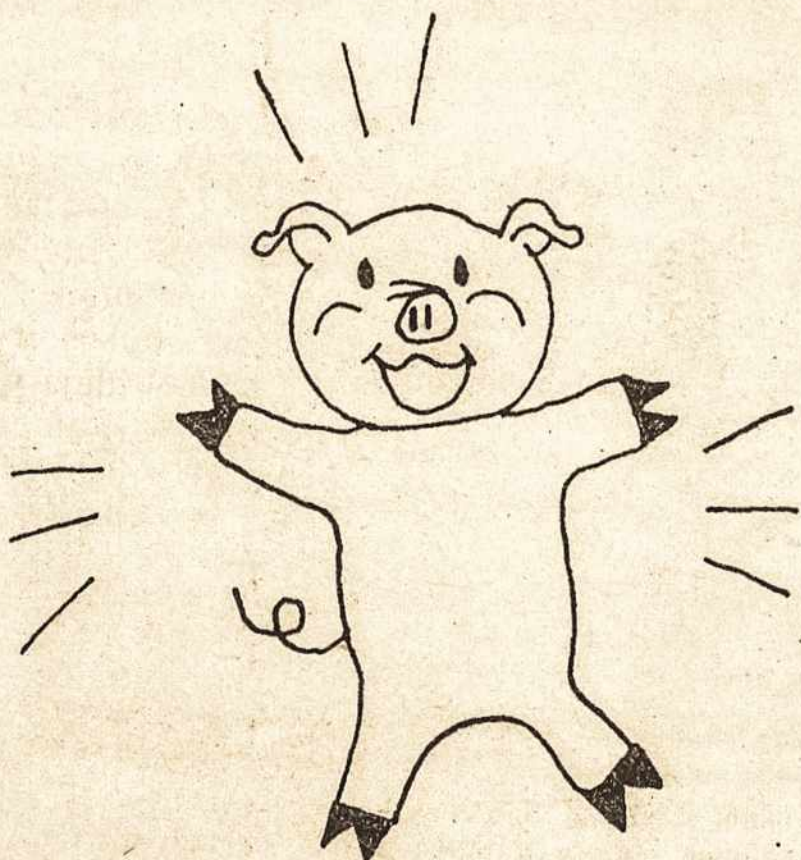


Išgirdęs tuos liūdnius žodžius, paršiukas apsiverkė. Jis taip verkė, kad net žviegiti pradėjo. Nuo tų ašarų jo snukutis baisiai ištyso, akutės susitraukė. Pasižiūrėjęs į jį, Viešpats Dievas net išbalo. Kaip tam vargšui paršiukui padėti? Kaip jį papuošti, ypač dabar, kai toks negražus pasidarė? . . .

— Aš nuogas! — žviegė paršiukas. — Aš vienas vienintelis be jokio kailio, be plaukų! Bent ką nors man uždėkit ir būsiu patenkintas.

Bet ką Viešpats Dievas galėjo daryti? Jei viskas buvo kitiems gyvuliams išdalinta, tai paršiukui nieko neliko. Jis pažiūrėjo į paršiuko liūdnai ištysusią uodegytę. Ir šovė Jam į galvą gera mintis.

— Eikš čia, — tarė Viešpats paršiukui. Ir, paėmęs plaukų frizavimo įrankį, kuriuo buvo suraitęs avinėliams vilnas pašildė ant pirmos pasitaikiusios žvaigždės ir susuko paršiukui uodegytę.

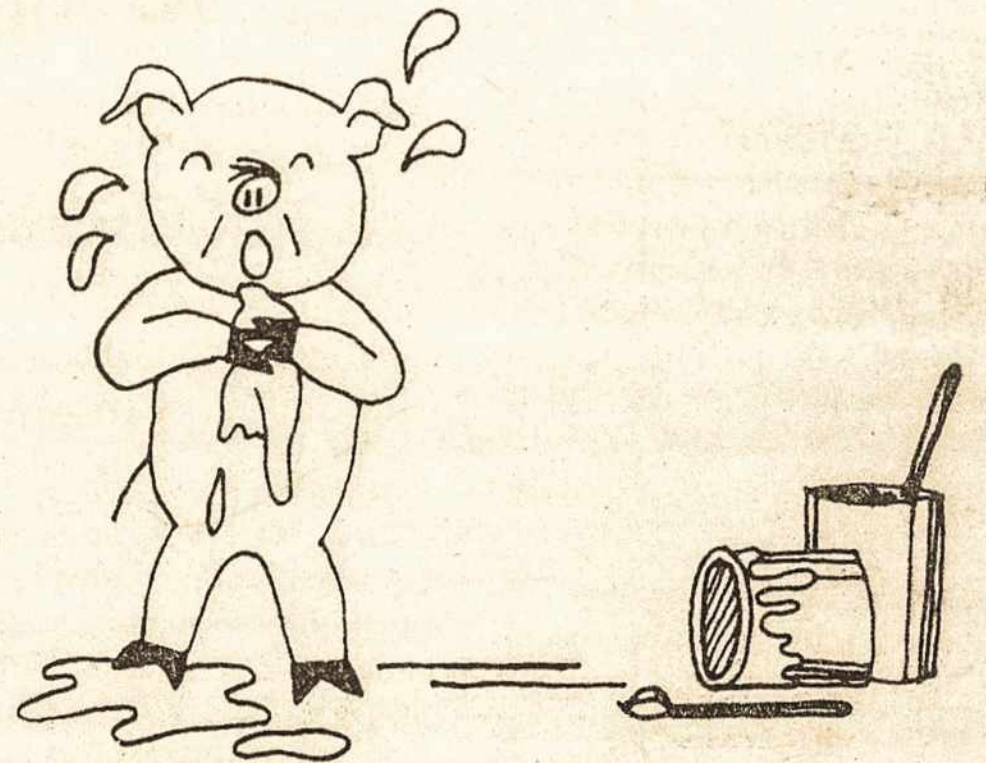


Tigras buvo kantriai nuteptas juostomis iš abiejų šonų — visai vienodai iš kairės ir iš dešinės. Net ir varlė, kuri vis negalėjo apsispręsti, ar ji gyvens vandeny ar virš vandens, gavo ypatingą kostiumą. Jis buvo išmargintas įvairiais raštais ir nepraleido vandens. Šuo gavo kailį pagal užsakymą — vienur ilgi plaukai, kitur trumpi. Ožys gavo barzdelę, kaip pašto tarnautojo, o gaidys gavo tiek gražių plunksnų, kad pats nebežinojo, ką su jomis darvti. Pačias gražiausias suklostė ant nugaros. O paukščiai, tokie gražūs, tokie įvairūs, kad net sapne tokio grožio neregėtum!

Paršiukas skubėjo, nes ir jis norėjo būti išpuoštas. Uždusęs atbėgo į aikštę — bet ji buvo visai tuščia. Viešpats Dievas labai nustebo, pamatęs nuogą paršiuką. Jis galvojo, kad Jo darbas jau baigtas ir ruošėsi su angelais keliauti atgal į dangų. Net nebeliko medžiagų iš ko puošti — viskas jau buvo išdalinta.

— Kas daryti? — klausė Viešpats Dievas angelų. — Pavėlavai, — tarė jis paršiukui. — Žiūrėk — nebeliko nei dažų, nei medžiagų. Net su padidinimo stiklu nieko neberastum. Va, ir šepetukai visi išplauti. . .

— Paršiuk, paršiuk, kodėl nelaukei savo eilės? Kodėl išbėgai? — aimanavo angelai.



— Daugiau nieko tau padaryti negaliu, — tarė Viešpats.

Paršiukas pasižiūrėjo į savo suraitytą uodegytę ir buvo labai patenkintas. Jis kriuksėjo iš džiaugsmo, vis gyrėsi savo dailia uodegyte. Toks išdidus pasidarė, kad nuo to laiko ėmė bėginėti ant pirštų galiukų, lyg puošni po niutė su nauja skrybėlaite.

eglutė

UŽSAKYKIT SAVO VAIKAM
EGLUTĖ

EGLUTĖ — vienintelis lietuviškas laikraštėlis vaikams išėivijoje. Redakciją sudaro: ses. Ona Mikailaitė, Elena Juknevičienė, Danguolė Sadūnaitė. Administruoja ir spausdina Nekaltai Pradėtosios Marijos Seserys, Putnam, Connecticut 06260. Prenumerata metams — \$7.00, vieno numerio kaina — \$0.75.

Literatūra - Dailė - Mokslas

Ramūnas - pilnutinio žmogaus ugdytojas

Jo mirties dvejų metų sukakčiai paminėti

Ot, kad taip pakilus
I erdvių platybes,
I galaktikų kelius
Ir į Paukščių Taką!

Ten sveikinsim
Tekančių saulių rytą
Ir sudėsime šventą himną
Amžinai jaunystei.

Zvaigždžių sonata, 1973 m.

Siais žodžiais, lyg nujausdamas savo mirtį, dr. A. Ramūnas kalbėjo viename iš savo paskutinių eilėraščių. Tai žodžiai žmogaus, kuriam mirtis reiškė tik žmogaus fizinės būtybės pabaigą. Siela jam buvo ne tik nemirtinga, bet ir amžinai jauna. Jei čia, žemėje, jam švietė tik viena saulė, tai tenai, amžinybėje, jam švies šimtai saulių. Tai filosofija žmogaus, kuris giliai tikėjo į sielos galią žmogaus gyvenime. Būdamas veržlus ir ramingas krikščionis, A. Ramūnas stengėsi kiekviena proga iškelti krikščioniškos filosofijos reikšmę pilnutinio žmogaus išsivystyme. Pavyzdžiui, vienoje iš savo paskutinių paskaitų A. Ramūnas šitaip kalbėjo:

... pilnutinis žmogus yra keturių dimensijų padaras ir todėl jo išvystymui reikalingos keturios aplinkos. Pirmiausia, pilnutinis žmogus yra fizinė būtybė, todėl jam reikalinga ekonominė aplinka. Pilnutinis žmogus yra ir protinė būtybė, reikalaujanti kultūrinės aplinkos. Kadangi pilnutinis žmogus yra ir elgsenos būtybė (behavioral being), todėl jis turi gyventi bendruomenės aplinkoje. Galiausiai žmogus kaip egzistencinė būtybė—veržli, nuolat besistengianti nugalėti mirtį ir trokštanti nemirtingumo—yra reikalingas ketvirtos, būtent, religinės aplinkos. Ši religinė aplinka yra ne tik integruota, bet ir integruojanti, t.y. ji sujungia visas kitas aplinkas į vieną visumą, tuo padarydama žmogų pilnutiniu žmogumi" (paskaita, skaityta 1973 m. tarptautinėje pedagogų konferencijoje Tokijo mieste).

Si pilnutinio žmogaus sąvoka A. Ramūnui buvo pagrindas, ant kurio jis statė savo pedagoginio auklėjimo idėją. Jeigu pilnutinis žmogus yra ketveriopa būtybė, tai mokytojo uždavinys yra ugdyti jaunuolį visose keturiuose jo būtybės sferose. Gi pati mokymo - auklėjimo eiga susideda irgi iš keturių etapų: informacijos, formacijos, reformacijos ir transformacijos.

Šią A. Ramūno teoriją labai vaizdžiai išaiškino Cikagos universiteto profesorius dr. Vytenis Damušis. Jis, kalbėdamas Otavoje dr. A. Ramūno mirties dvejų metų sukakties minėjime, šitaip aptarė tuos keturis etapus.

Informacijos veiksnys remiasi auklėtiniui duodamų faktų ir duomenų įsisavinimu. Tai reikalingas, bet nepakankamas auklėjimo aspektas... Auklėtinis turi faktus sujungti ir juos apvaldyti, apie juos galvodamas bei juos abstrakčiai naudodamas. Tai jau antras veiksnys — formacija. Bet ir formacija negali užtikrinti, kad auklėjimo procesas yra užbaigtas. Auklėjimas reikalauja ir reformacijos. Jeigu principai yra išmolti ir pažinimai suformuoti, tai tolimesnis auklėjimo etapas turi pasireikšti auklėtinio elgsenos (behavioristiniu) pasikeitimu. Jeigu elgsena nėra paveikta abstrakčių ir naujų faktų mokymusi, tai reiškia, kad pirmieji du etapai (t.y. informacijos ir formacijos) nepasiekė savo tikslo.

Pagaliau prieiname prie ketvirtą etapą — transformacijos. Šis etapas ypatingai paryškina ir išaiškina A. Ramūno humanistines pažiūras. Jame auklėtinis imasi vaidmens būti savo paties mokytoju. Kai jis jau sugeba jį ieškoti naujos informacijos, savarankiškai vertinti faktus ir veikti remiantis tais sprendimais, — įvyksta transformacija ir tuo būdu auklėjimas realizuojasi.

Kalbėdamas pedagogų konferencijoje Tokijo mieste, A. Ramūnas didelį dėmesį skyrė mokytojo - auklėtojo vaidmeniui. Tikrą mokytoją jis palygino su gydytoju. Kaip gydytojas pasidaro ligoniui nebereikalingas, kai jo liga tampa pagydyta, taip ir mokytojas įrodo savo pasiektą tikslą, kai jo auklėtinis pasiekia transformacijos etapą, t.y. tampa savo paties mokytoju.

Negana to — mokytojas yra ne technikas, bet menininkas, nes mokymas yra ne kas kita kaip kūrybiškas savęs išreiškimo aktas. Tikras mokytojas yra tas, kuris sugeba atrasti ir išvystyti auklėtinio potencialą iki maksimumo.

Kadangi auklėjimas ir auklėjimasis yra glaudžiai susiję, dr. A. Ramūnas tuo klausimu sukūrė sekančią aptartį: auklėjimas yra pilnutinio žmogaus vys-



A.a. prof. Antano Ramūno-Paplausko portretas, pieštas dail. V. K. Jonyno, laikomas Otavos universitete, kur velionis ilgus metus dėstė pedagoginius mokslus ir vadovavo lyginamosios pedagogikos institutui.

tymasis kūrybiškame ryšyje su visa aplinka. Tik tas, kuris suteikia auklėtiniui šią galimybę bendrauti su visais jo aplinkos aspektais arba paruošia mokinį įvairių aplinkų stebėjimui, yra vertas mokytojo - auklėtojo vardo.

Svarbiausia A. Ramūno tezę — tai prielaida, kad žmogus yra pajėgus asmeniniam augimui ir savęs tobulinimui, t.y. jis gali būti savo gyvenimo kalviu. Tokiu būdu prieiname prie išvados, kad auklėjimas ir gyvenimas yra sinonimai, arba kitais žodžiais — auklėjimas tampa gyvenimo centru. Kadangi pilnutinis gyvenimas susidaro iš keturių aplinkų, todėl dr. A. Ramūno sukurta keturių dimensijų teorija (t.y. žmogaus fiziniai, intelektualiniai, socialiniai ir moraliniai - dvasiniai aspektai) pasidaro labai svarbus dalykas pilnutinio žmogaus brendime. Svarbiausias betgi aspektas yra moralinis - dvasinis. Todėl tas, kuris nepajėgia šio aspekto pilnai išugdyti, niekad nesugebės kurti himnų apie "amžiną jaunystę".

Dr. A. Ramūno mirtis buvo didelis nuostolis Otavos universitetui, kur jis pedagogikos fakulteto rémuose 1954 m. įsteigė (ir iki pat savo mirties jam vadovavo) pirmąjį Kanados lyginamosios pedagogikos centrą (po jo mirties dr. Marija Ramūnienė buvo paskirta to centro "Honorary Chairman"). Dr. A. Ramūno pasigenda jo buvę studentai ir po visą pasaulį išisklaidę jo kolegos. Vienas iš jų yra žydų kilmės pedagogas Joseph Katz, kuris savo "In memoriam" straipsnyje, skirtame dr. A. Ramūno pagerbimui ("Canadian and International Education" žurnale) citavo paties dr. A. Ramūno mintį: "Pagrindinė pasaulinės taikos ir pasaulinio susigerinimo idėja yra paslėpta laisvės, lygybės ir brolybės ideale. Šitas idealas turi apimti visus žmones ir visas tautas, nežiūrint į tai, ar jos didelės ar mažos, turtingos ar neturtingos, vakarų ar rytų, šiaurės ar pietų, baltos ar spalvotos, išsivysčiusios ar tebesivystančios. Ex omnibus unum — iš visų vienas".

Lenko pokalbis su Paleckiu I

STEPAS VARANKA

Dabartinės Lenkijos laikraštis „Polityka“, leidžiamas Varšuvoje, nr. 17 (999), 1976. IV. 24, paskelbė savo korespondento Sovietų Sąjungoje Daniel Pasent pokalbį su J. Paleckiu, pavadintą „Skąd Litwini wracają“ (Iš kur lietuviai grįžta).

Pasikalbėjimas vyko Vilniuje Tautų Draugystės Namuose ir restorane. Pokalbis yra gana ilgas. Čia pateikiu tik santrauką.

Korespondentas pradžioje savo skaitytojams pateikia trumpą Justo I. Paleckio biografiją. Rašo, kad Paleckis yra tikras senas lietuvis, kalvio sūnus, turįs dabar 77 metus. Jis buvo darbininkas, tarnautojas, mokytojas, laikraštlininkas, anksčiau nepriklausęs komunistų partijai, bet 1940 m. užsiangažavęs „naujos“ Lietuvos pusėje ir tapęs vyriausybės pirmininku. Tose pareigose išbuvo 27 metus. Nuo 1970 m. yra personalinis pensininkas. Šešių Lenino ordinų kavaličius. Socialistinio darbo didvyris. Autorius keliolikos knygų. Kaip tarpparlamentinės unijos narys, apkeliavo be maž visą pasaulį. Taip skamba trumpas mūsų „didvyrio“ gyvenimo aprašymas. Toliau eina atsakymai į klausimus.

Lietuviai esą užsispyrę (sako ma užsispyręs kaip lietuvis). Jie išlaikę tautinį savo charakterį, nors per ilgus amžius buvę skriaudžiami ir persekiojami. Lietuvių tauta atkakliai kovojusi su krikščionyste. Krikštą priėmusi paskutinioji Europoje. Sakoma, kad lietuviai esą „bielokruky“ — baltos varnos (reikia suprasti, kad blondinai, nors ir brunetų netrūksta). Lietuviai esą mažai kalbūs, užsidarę, paniurę. Tačiau tos žymės kultūros bei civilizacijos įtakoje nyksta.

Ar Lietuvoje išsilaike senos tradicijos?

J. Paleckis atsakė taip. Kai-

R A M Ū N A S . . .

J. Katz užbaigia savo straipsnį kita dr. A. Ramūno citata, kurioje jis kalba apie Žmogaus Miesto statymą. Miesto, kuris atspindėtų Dievo Miesto amžiną tiesą ir visas jo vertybes.

Ivertindama dr. A. Ramūno įnašą į įvairių mokslų sritis, garsiojo Cambridge universiteto vadovybė jam suteikė (post mortem) „Man of Achievement“ vardą. Tai yra visų jo darbų ir idejų garbingas apvainikavimas.

Pagal dr. Vytenio Damušio paskaitos mintis paruošė V. P.)

kurie papročiai esą net atgimsta, ypač vestuviniai. Vestuvės trunka visą savaitę.

Lietuviai gerai sugyvena su latviais, rusais, gudais ir lenkais. Buržuaziniiais laikais kaimynais buvę vokiečiai. Tada buvo keliamos įvairios nesantikos. Tradicinė mažuma Lietuvoje buvusi žydai. Prieš juos nebuvo priešiško nusistatymo. Jeigu kartais pasitaikydavo, tai buvo nesveikas reiškinys. Dideli lietuvių priešai buvę vokiečiai, bet sovietai „apsaugoję“.

Šeimyninis gyvenimas Lietuvoje tebesąs stiprus, nors šeimos dabar nebesančios didelės. Paleckio senelė turėjusi 14 vaikų. Dabar vyrai turi po keletą žmonių. Paleckis sakėsi jau 51 metai gyvenęs su ta pačia žmona. „Tą pačią knygą skaitau“, — sakė. Tokių nedaug dabar esą, nes atsiranda vis daugiau mišrių vedybų su rusais, lenkais ir žydais. Dabar madoje esą gruzinai. Lietuvaitės taikosi prie gruzinų. Lietuviai Mickevičiaus laikais žmonas iš Lenkijos atsigabendavę, dabar — iš Gruzijos . . .

Vaikų kaimuose esą daugiau. „Kai buvau prezidiumo pirmininku“, — sako Paleckis, — įteikdavau 20-30 žymenų motinoms, kurios turėdavo 10 ar daugiau vaikų. Dabar atsiranda tik 2-4 motinos“. Lietuviai buvę ūkininkų tauta. Prie caro 1864-1904 m. knygos lotynų alfabetu esą buvo draudžiamos. Kai kitoje valstybėje kilęs tautinis judėjimas, Lietuvoje siautęs spaudos draudimas. Kada lietuvis atvykdavęs į miestą, tapdavęs rusu arba lenku. Lietuviais buvę laikomi tie, kurie likdavę ūkiuose. Tautinis susipratimas pasireiškęs vėlai, ir tai tik socialistų įtakoje. Mickevičius pvz. laikęs save lietuviu „My Litwini trzy-

mamy Polskę“ (mes, lietuviai, laikome Lenkiją) — sakęs Pilsudskis.

Liaudies menas reiškėsis daugiausia medžio darbais. Buvusios kuriamos įvairios figūros, daugiausia religinės, ir kryžiai. Dabar einama prie kitų objektų. Čiurlionio gimimo šimtmečiui pagerbti ten prie kelio, kur stovėjo jo namas, anksčiau buvę statomi kryžiai, dabar stovi kitokios skulptūros. Albingos kaimė, kur karo metu hitlerininkai nužudę 43 žmones iš 49 gyventojų, esą tiek skulptūrų, kiek buvo nužudytų tautiečių.

Senoji lietuvių inteligentija buvusi rusų įtakoje. Ten daugumaėjusi mokslus. Spaudos draudimo laikotarpyje inteligentijos buvę labai mažai — šiek tiek kunigų ir advokatų. Mokslus baigusieji Lietuvoje darbų negaudavę. Dažnai tie, kurie mokėsi užsienyje, ten ir likdavę dirbti — vieni Maskvoje, kiti Lenkijoje (pvz. Kudirka Varšuvoje).

Lenkai nenorėję lietuviams pripažinti nepriklausomybės. Sakydavę, kad tai lietuvių gentys — plemen iš lenkų tautos. Naujoji inteligentija 20-jo amžiaus pradžioje buvusi rusų įtakoje. Buržuaziniiais laikais norėta tuos ryšius nutraukti ir linkti į Vakarus.

Lietuvių emigracija prasidėjusi prieš 100 metų. Dauguma vyko į JAV. Tarpkariniame laikotarpyje buvusi labai žema kvota, tik 400 šeimų į metus. Emigrantai vykę į Braziliją ir Argentiną. 1918-1940 m. esą išvyko apie 100.000 asmenų. Esą net lietuviškų kaimų Gudijoje ir prie Karaliaučiaus. Po 1863 m. atsiradęs Saratovo apylinkėje kaimas „Litowka“. Kitose sovietinėse respublikose esą gyvena apie 70.000 lietuvių.



Prezidentinio JAV kandidato JIMMY CARTERIO nuotrauka, daryta foto menininko Algimanto Kežio, SJ.

Literatūroje esą laikomasi socialinio realizmo. Bandoma įieškoti ir kitų kelių. Poezijoje dažnai nutolstama nuo gyvenimo realybės. Avyžius savo knygoje aprašęs pokariniiais metais klasių kovą Lietuvoje, kai suraizgytame, komplikuotame gyvenime vieni padėdavę hitlerininkam, kiti ėję į partizanus, o vėliau dirbę kolchozuose.

Puškinas sakęs, kad tautos susilies į vieną šeimą. Tolimas tam kelias. Socializmo priešai esą kalba apie rusifikaciją. Lietuvių tauta sustiprinusi savo lietuviškumą sovietinėje sistemoje. Buržuaziniiais laikais tai buvusi analfabetų tauta, nors ir padaryta pažanga, palyginus su cariniais laikais. Tada gimnazijose mokėsi 27.000 mokinių, o dabar — 300.000. Studentų buvę 4.000, dabar — 60.000. Gruzinai ir armėnai Sovietų Sąjungoje gyvenę 50-60 metų ir pasilieka jais. Lietuviški poezijos leidiniai išėina 8.000 - 10.000 egzempliorių tiražu. Paleckis sako: „Būdamas 1972 metais Lenkijoje, stebėjau, kad ten tiražai nėra dideli“. Buvęs „prezidentas“ sako, esąs optimistas dėl lietuviškumo ateities. Kas bus už keleto šimtų metų, sunku pramatyti.

Tuo ir baigėsi pirmas Paleckio pasikalbėjimas su lenkų korespondentu. Antras vyko „Neringos“ viešbučio restorane prie užkandžių ir gėrimo. Apie jį — kitame nr.

T. Ž.

MUZIKINIS KAUNO TEATRAS naują sezoną pradėjo J. Strausso „Čigonų barono“ premjera. Spektaklį režisavo iš R. Vokietijos pakviestas Nordhauseno teatro vyr. rež. T. Gross, scenovaizdžius sukūrė vokiečių dail. F. Vilhelmas, muzikinę operetės dalį paruošė vyr. dirigentas S. Domarkas. Su teatro naujovėmis supažindina jo direktoriaus ir meno vadovo sol. Vytauto Blažio pranešimas spaudai. Vyriausiu teatro režisorium pakviestas R. Vaitkevičius, neseniai gavęs muzikinės režisūros specialybę. Jis paruoš amerikiečių R. Frimlio ir H. Stotharto operetę „Rose Marie“, G. Načinsko vodevilį „Sveikas, Peteri!“, V. Šebalino operą „Užsispyrėlės sutramdymas“. Amerikiečio J. Kerno operetę „Vaidinimas laive“ („Misispės gėlė“) statys Šiaulių dramos teatro vyr. rež. A. Ragauskaitė. Mažiesiems teatro lankytojams bus skirta norvegų T. Egnerio operetė „Kardemono žmonės ir plėšikai“. Orkestrantų eiles papildė būrys Vilniaus konservatorijos, Kauno, Saulių, Klaipėdos muzikos mokyklų absolventų, solistų — šiemet konservatoriją baigęs tenoras P. Petryša ir kiek ankstesnė jos absolventė G. Stračkaitytė, mezzosopranas. Daug vilčių dedama ir į jauną dail. V. Gatavynaitę.

VILNIAUS TELEVIZIJA žiūrovams patikė V. Krėvės-Mickevičiaus „Žento“ premjerą. Spektaklį su Kauno dramos aktorais paruošė rež. M. Karklelis, talkinamas dail. I. Narkevičienės, garso rež. A. Apavičius, operatorių A. Bartkaus, R. Geldžiaus ir A. Montvilos. V. Kst.

MŪSŲ ŽINIOS

Halina Didžiulytė Mošinskienė

KULTŪRINĖ MISIJA

S. Paulo „Literatūrinis būrelis“ rugsėjo m. pobūvyje nusprendė užmegzti glaudesnę ryšį su Rio de Janeiro lietuviais, vykstant pas juos su savo programa. To sumanymo iniciatorius yra nenuilstantis būrelio šulas inž. Alf. Petraitis. Jam „suspinkšėjo“ toji idėja pakely grįžtant iš Rio de Janeiro, kur S. Paulo lietuviai dalyvavo nvykę 5 autobusais Lietuvos Imigracijos 50-mečio iškilmingame paminėjime. Mus paveikė jų nuoširdžios pastangos taip organizuoti tą šventę suruošus, taigi ilgai nedelsę nutarėme, kad vyksime Rio lietuvius supažindinti su „Lit. Būrelio“ veikla.

Iš anksto susitarę su Rio gyvenančiais Ernestu Petraičiu ir p. Antanu Gaulia, spalio m. 23 d. ryto iš S. Paulo išvyko būrelio atstovai: inž. Alf. Petraitis su ponia Rosa, kap. J. Čiuvinškas su ponia Marija, p-lė Aldona Valavičiūtė ir Halina Mošinskienė.

Rio de Janeiro mus pasitiko kun. M. Valiukevičius su sese Tekle, E. Petraitis, J. Žaidys, Ant. Gaulia, Inž. K. Audenis, Nardis Antanaitis, Gražina Boleckienė, Ed. Dubauskas ir jo tėveliai Ignas ir Anelė Dubauskai ir Salomėja Pauliukonienė.

Susitapinę privačiuose automobiliuose, atvykome į inž. Kazio Audenio „sitio“ – „Palangą“. – Žalumynai, gėlės, medžių vėsa, puikus baseinas, kaskadomis krentantis

kalnų šaltinėlis, erdvus namas su terasomis ir dideliais langais, nuostabi ramybė mus atgaivino. Saulėje gėrėjomės paties šeimininko labai maloniais tapybos kūrinių – paveikslais iš Lietuvos ir Brazilijos vaizdų.

Pats šeimininkas – ramus, kuklus, šiandiena jau pensininkas dirbęs ilgus metus „Light“ kompanijoje kaip inžinierius Brazilijos elektrifikacijoje.

Ponia Dubauskienė ir Salomėja tuojau pat „pasisuko“ aplink stalą ir radosi užkandžiai – kepsniai, skanumynai gardumynai, o vyrai skubinosi atsigaiivinti alučiu. Kun. M. Valiukevičius džiaugėsi, kad „Imigrantų 50-metis“ turėjo pasisekimą svarbiuose Brazilijos sluoksniuose, o mes džiaugėmės jų visų entuziazmu ir vaišingumu.

Papietavus ir pasikalbėjus p.p. Dubauskai, Nardis Antanaitis ir kun. Valiukevičius skubėjo prie savo pareigų. Pasigedome po Petro Babicko – deja jis negalėjo atvykti, nes nesijautė sveikas.

Apie 5 val. pradėjome „literatūrinį pobūvį“.

Alf. Petraitis pristatė atvykusius ir tikslą dėl kurio atvykome.

Susirinkimui pakvietė pirmininkauti H. Mošinskienė

A. Petraitis padarė bendrą būrelio veikimo apžvalgą ir kas buvo nuveikta nuo 1971 iki 1976 metų. Būrelio veikimas yra grynai kultūrinio pobūdžio, lietuviškos spaudos išėivijoje rėmimas, knygų platinimas, lietuviškos kultūros gilesnis pažinimas ir t.t.

Po to buvo pakviesti Rio de Janeiro literatai paskaityti savo kūrybą.

Gražina Boleckienė paskaitė savo du feljetonus: „Uolūs kultūrininkai“ ir portugališkai: „Se quer sobreviver tem que aprender“. Ponia Gražina yra Rio „A Tribuna“ bendradarbė ir ten spausdina savo feljetonus. Turi paruošus rinkinį lietuvių kalba, tik dar neranda leidėjo.

Kap. J. Čiuvinškas paskaitė Petro Babic-

ko eilėrašį „Klajūno naktis“.

Mirusieji lietuvių poetai ir rašytojai Brazilijoje buvo pagerbti tylos minute ir po to skaitomi jų kūriniai – Aldona Valavičiūtė paskaitė RACHEL PORTELLA AUDENIS du sonetus lietuviškai, o p. Rosa Petraitienė portugališkai. VENANCIJAUS ALIŠO du eilėraščius skaitė H. Mošinskienė. ZENO IGNATAVIČIAUS ištrauką italų kalba iš knygos „Sabaot Dio degli eserciti“ skaitė Rosa Petraitienė, vertimą perdavė Alf. Petraitis.

Halina Mošinskienė paskaitė savo kūrybos vaizdelį „Žavingoji giminaitė“.

Skaitytojai nuvargo skaityti, klausytojai klausyti, tai padarėme pertrauką. Po to buvo „suvaidinta“ B. Sruogos „Dobilėlis Penkialapis“ Komedijos ištrauka. „Vaidino“ – Alf. Petraitis, J. Čiuvinškas, Aldona Valavičiūtė ir H. Mošinskienė.

Programa užbaigta skaidrėmis iš paskutiniosios Pabaltijo parodos S. Paulyje ir Imigracijos 50-mečio minėjimo Rio de Janeiro.

Rio lietuviai buvo nustebinti, kad būrelis yra daug naudingo nuveikęs. Jiems buvo įdomu susipažinti su darbais; ir kiekvienas pasisakė, kad kada bus reikalinga parama ar pagalba – vertimuose, ar kitose kultūrinėse ir literatūrinėse plotmėse, – jie mielai prisidės. Savo tarpe sudaryti tokią grupelę Rio lietuviai neturi iš ko, bet bendradarbiauti su S. Paulo būreliu bus abipusiai naudinga.

Užbaigai Alf. Petraitis paaiškino: „Atvykome, sužinoti – verta ar ne vežti kultūrinę veiklą už S. Paulo ribų. Čia laimėję du aiškius bendradarbius – vertėjus iš lietuvių kalbos į portugalų p. Ernestą Petraitį ir p-lę Janę Žaidytę – mes galime konstatuoti, kad pasiekėme savo tikslą“.

Susirinkimas buvo nuotaikingai užbaigtas atsisveikinant su maloniu šeimininku inž. K. Audeniu ir mielais lietuviais, kurie taip jaukiai ir draugiškai mus priėmė.

Būrelio vardu tariau širdingą AČIŪ visiems.

Halina Mošinskienė

JAV-bėse PORTUGALIŠKAI APIE LIETUVĄ

São Paulo laikraštis „CATOLICISMO“ kaip buvo informuota anksčiau ML-voj, užėmė vieno savo numerio ištisą puslapį titulu „O CALVÁRIO DA IGREJA LITUANA,“ su dideliu Aušros Vartų Dievo Motinos paveikslu, su Lietuvos herbu ir plačia informacija apie Katalikų Bažnyčios padėtį Lietuvoj, pajvairintą iliustracijom.

ML pasiuntė tą lapą „Amerikos Lietuvių Katalikų Tarnybai“ Kun. K. Pugevičius, ALKTos vedėjas, rašo: „Nuoširdžiai ačiū už portugalų kalba straipsnį apie Bažnyčią Lietuvoj. Mes žadam jį padauginti ir čia, Amerikoje, portugališkai skaitantiems padalinti“

RAŠO APIE VAISTUS

„O Estado de São Paulo“ lapkričio 21 kultūriniame priede São Paulo universiteto profesorius Andriejus Korolkovas rašo apie vaistus straipsnyje „Os remédios proibidos,“ paaiškindamas, kaip vaistai gaminami. Autorius teigia,

kad Brazilijoje yra 30.000 skirtinųjų vaistų kad ir gydytojams ir publikai sunku susigaudyti, kai pilnai pakaktų 1.200 vaistų rūšių, parduodamų 3000 produktuose.

SVEIKINA BIRŽIEČIUS

Atsiųsdamas lietuviškų knygų bibliotekai ir prašydamas „Mūsų Lietuvos“ numerio, Pranas Viliamas iš Fair Lawn, New Jersey, JAV, siunčia linkėjimų São Paulo biržiečiams, jų tarpe minėdamas Leoną, Valerijoną ir Juozą Ramašauskus, Antaną ir Joną Putus.

Lietuviškai kalbanti

Vyrų – moterų – vaikų
gydytoja

DRA. HELGA HERING
médica

HOMENS–SENHORAS
CRIANÇAS

Av. Eulina, 99–V. Sta. Maria
(Skersgatvis ties nr. 2214, Av. Deputado Emílio Carlo-Bairro do Limão)

Tel.: 220-0439 / 266-3569

ATSINAUJINO KURSE

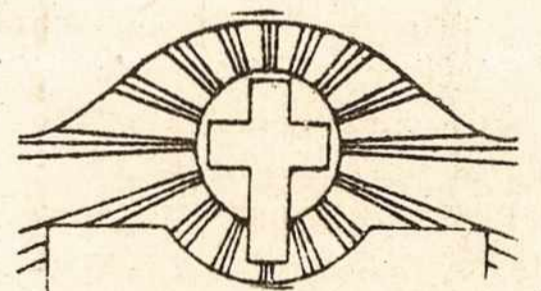
Campos de Jordão kas savaitę vyksta atsinaujinimo kursas CVC-Curso de Vivência Cristã. Tai intensyvios trijų dienų rekolekcijos atskiom grupėm: jaunimo; universiteto studentų, vyrų, moterų. Šią savaitę 64-tam tokiam kurse buvo pakviestas dvasios vadu ir kun. Pr. Gavėnas. Kurse-rekolekcijose dalyvavo 64 kursistės - ištėkėjusios moterys.

Pastebimi gausūs tokių kursų rezultatai - nepaprastas krikščioniško gyvenimo pagyvinimas.

„ROMAS KALANTA“ jaunimui

Tony Pauliukaitis iš Toronto (Kanados) pasiuntė per ML Brazilijos lietuvių jaunimui dail. Antano Rūkštelės R. Kalantos portreto padidintą nuotrauką su ilga dedikacija.

Paveikslas bus įteiktas BL Jaunimo Sąjungai, kuri galės jį laikyti savo būstinėj, kaip didvyriškos Tėvynės meilės simbolį.



MŪSŲ MIRUSIEJI

ADELĖ IVANAUSKIENĖ

Lapkričio 17 Vila Anastácio mirė Adelė Navickaitė Ivanauskienė, gimusi Trakuose 1897 m., atvykusi į Braziliją 1929 m., dirbusi audeklių imonėje. Jos vyras Erazmas mirė prieš ketveris metus. Palieka seserį Oną São Paule, seseris Stasę ir Mariją, gyvenančias Šiaurės Amerikoje. Palaidota Lapos kapuose. Septintos dienos Mišios švęstos V. Anastácio ir šv. Kazimiero koplyčioje.

• Šeima be lietuviško laikraščio – židinys be tautinės ugnies

MŪSŲ ŽINIOS

POSĖDŽIAUS TARYBA

Brazilijos Lietuvių Bendruomenės tarybos nariai, išrinkti spalio 31, kviečiami į pirmąjį naujos kadencijos posėdį lapkričio mėn. 26 d., penktadienį 20:00 val. šv. Kazimiero parapijos patalpose.

PENKIASDEŠIMTMEČIO KNYGA

Brazilijos lietuvių imigracijos penkiasdešimtmečio leidinys visai paruoštas spaudai. Tekstą spausdina „Mūsų Lietuva“, o fotografijų klišės siunčiamos į Kazimiero ir Romualdo Gaulių spaustuve Rio de Janeiro. Penkiasdešimtmečio komitetas tikisi leidinį gauti šių metų pabaigoje ar sausio pradžioje.

Penkiasdešimtmečio leidinio vienas pirmųjų mecenatų - Jonas Tatarūnas, 500 kr.

Leidinio prenumerata - Antonia Vidmantienė, 50 kr.

PIRMOJI KOMUNIJĄ ZELINOJ

Praeitą sekmadienį 16 val. kun. J. Šeškevičius laikė Mišias, kuriose pirmąją šv. Komuniją priėmė vaikai, jų tarpe ir lietuvių šeimų prieauglis.

STOVYKLAVO SKAUTAI

Šeštadienį ir sekmadienį lapkričio 20 ir 21, Henriko ir Janinos Valavičių vasarvietėje Suarão stovyklavo 23 skautai ir skautės. Tai pirma tokia gausi „Palangos“ vienetu stovykla. Pasistatę virtuvę ir palapines, kartojo ir mokėsi dainų, žaidė pajūryje, pasirodė prie laužo pajūrio kopose.

Sekmadienio pamaldose skaitė pačių sukurtas maldas ir giedojo keturias lietuviškas giesmes. Stovyklai vadovavo ir talkino Eugenijs ir Vytautas Bacevičiai, Algis ir Vanda Pumpučiai.

Visiems nuoširdus ačiū. Ypatiną padėką Spaudos Baliaus dalyviams ir jo rengėjams šv. Juozapo Vyrų Brolijai bei jos talkininkėms katalikėms moterims ir bilietų platintojams.

T. Petras Daugintis
ML administratorius

UŽSIMOKĖJO UŽ ML

Po 70 kr. H. Kavaliauskas, A. Gudavičienė, Vanda Ramanauskas, po 105 kr. P. Gedzevičius, Valeria del Debbio, po 100 kr. V. Radzevičius, po 110 kr. Antonia Vidmantas, V. Jovaišas, 115 kr. Jonas Petrikas, 150 kr. Ona Vasiliauskas, 200 kr. Vincas Mazurkevičius 350 kr. šv. Juozapo Vyrų Brolija, 600 kr. Apolonija Baltaduonienė, 6.002 kr. Spaudos Baliaus dalyviai.

Po 100 kr. Sofija Blaškienė, Sr. Šoliūnas, Veron. Pundzevičius, Mon. Kleizienė.

200 kr. Jon. Deveikis (už 1975-6 m.)

50 kr. V. Kalinauskas, 70 kr. Pov. Dambavas, 90 kr. Pr. Prapakas, 155 kr. L. Ralickas, 180 kr. St. Tamošaitis, 200 kr. Julija Galvão, 105 kr. J. Karvelis (už 1977 m.) 110 kr. Kaz. Kazlauskas (už 1977 m.),

500 kr. Petr. Šimonis (Garbės leidėjas)

860 kr. Lietuvių Sąjunga-Aliança.

255 kr. parėmė lietuvišką laikraštį Jonas Paukštys.

Visiems nuoširdus ačiū
Administratorius

NUVERTĖ KRYŽIŲ

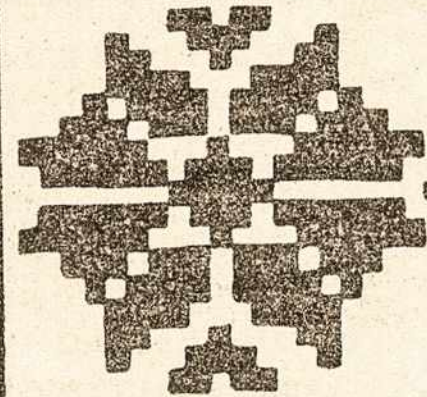
Prieš Vila Zelinos bažnyčią nuo 1949 m. stovys lietuviškas kryžius lapkričio 18 buvo stipraus vėjo perverstas, kadangi žemėje esanti dalis visai sutrunijo. Kryžiaus viršus liko nesužalotas.

Šio ML numerio

GARBĖS LEIDĖJAI yra
HENRIKAS ir GRAŽVYDAS
REMENČIAI

Jiems ir jų šeimoms gili padėka ir geriausi linkėjimai.

ML Administracija



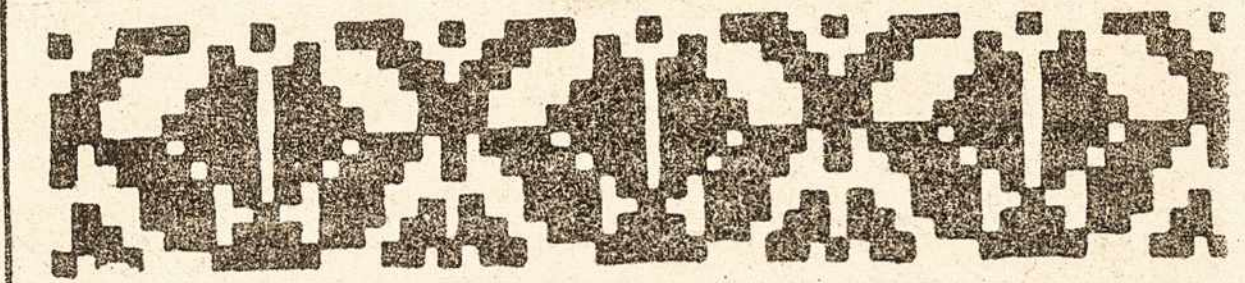
Lapkričio (Novembro) 28:

MIGRANTŲ DIENA:

kolonijos atstovų prisistatymas

SSmo. Sacramento p-jos patalpose,

Rua Tutoia, 1125 – Paraiso, 15,30 val.



KARIŲ MINEJIMAS

Lietuvos Kariuomenės įkūrimo minėjimas praeitą sekmadienį, lapkričio 21, prasidėjo šv. Mišiomis 17 val. šv. Kazimiero parapijos salėje. Jas laikė ir atitinkamą pamokslą pasakė kleb. kun. Petras Daugintis. Per jas visi sutartinai giedojo, Alf. Petraičiui grojant vargonėliais.

Minėjimo pradžioje buvo pagerbti keturi dar gyvi dalyvavę Lietuvos kariuomenės kariai ir sa-

vanoriai. Kapit. J. Ciuvinskas pasakė patriotinę prakalbą. Ant. Rudys paskaitė eilėraštį apie žuvusį karį geriausią kuopos šaulį Alf. Petraitis laikė įdomią paskaitą apie pirmąsias Lietuvos kariuomenės kautynes prie Panevėžio, Kedainių ir Alytaus.

Minėjimas buvo baigtas draugiškais vaišėmis. Minėjima dalyvavo gausus būrys tautiečių, nors tą dieną dar buvo keletas kitų renginių

VEIKLOS KALENDORIUS

Lapkričio 27, 17 val. „Rūtėlė“ šoka João XXIII mokykloje, V. Prudentė.

Lapkričio 28, Nemunas šoka Persikų šventėje Cocuera, prie Mogi das Cruzes.

Lapkričio 28: Pasaulinė migrantų-išeivių diena. Arkivyskupijos rengiama manifestacija, kurioje lietuviai turi tinkamai pasirodyti, ypač šio 50-čio proga.

Gruodžio 3, 20 val. PLIAS Brazilijos skyriaus narių susirinkimas pas inž. Algirdą Idiką - rua Maestro Chiafarelli, 736 - Jardim Paulista. Tel. 282-2919.

Gruodžio 26, Jaunimo šventė Vila Zelinaj

Sausio 29, 10 val.: PLIAS Brazilijos skyriaus narių susirinkimas pas inž. Leonardą Mitulį jo vasarvietėje - Estrada Raposo Tavares. Tel. 273-6434 (rezidencija - SP).

vasario 3 - 20, „Nemuno“ koncertinė kelionė į Montevideo, Buenos Aires ir Berisso.

NB. Reikia iš anksto sužinoti, nustatyti ir suprogramuoti įvairių kalėdinių manifestacijų ciklą, kad būtų galima mažiau nesklaidumu.

SKAITYKIT IR PLATINKIT
MŪSŲ LIETUVĄ!

FÁBRICA DE GUARDA-CHUVAS

GUARDA CHUVAS DE TODOS OS TIPOS, PARA HOMENS, SENHORAS E CRIANÇAS MINI-SOMBRINHAS. TIPO ITALIANO E ALEMÃO.

Vicente Utor Banys Ltda.

Inscr. Estab. 104.519.87

C. E. G. 60.882.904/001

R. Coelho Barradas, 104
V. Prudente

Fones: 274-0677 - (Res. 274-1886)
São Paulo

SEMANÁRIO NOSSA LITUÂNIA

Caixa Postal 4421
01000 São Paulo, SP.

Director responsável
Dr. JOSÉ FERREIRA CARRATO

Redige: Equipe Editorial
Administrador: P. Daugintis

METINĖ PRENUMERATA: 105 kr. GARBĖS PRENUMERATA: 500 kr. Paskiro numerio kaina: 2,00 kr. Užuojautos ir sveikinimai nuo 40 kr. pagal didumą. Dėl kitų skelbimų tartis su administracija. Čekius rašyti: „Pedro Daugintis“ vardu.

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisto, peršvarko savo nuožiūra. Nenaudoti raštai grąžinami tik autoriui prašant. Pavardė pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos ir leidėjų nuomonę. Už skelbimų kalbą ir turinį redakcija neatsako. Laikraštis spausdinamas pirmadienį: vietinės žinios ir pranešimai 9-10 puslapiams redakcijai įteiktini ne vėliau kaip iki sekmadienio vakaro.